

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1[—], lanskoletne 2[—]; mesečna naročnina Din 20[—], za tujino 80[—]. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 131

Ljubljana, četrtek, dne 11. junija 1931

Leto II.

Obisk Nj. Veličanstev na Brezovici

Nj. Veličanstvi kralj in kraljica sta obiskala zagrebškega nadškola dr. Bauerja - Obisk sirotišnice v Ljeskovcu - Francoski list o pomenu potovanja Nj. Vel. po Hrvatskem

Brezovica, 10. junija. Nj. Vel. kralj in kraljica sta se okoli 5. popoldne odpeljala iz Zagreba na izlet v Brezovico. V spremstvu Nj. Vel. kralja so bili prvi adjutant general Savić, minister dvora Bogoljub Jeftić, zunanji minister dr. Marinković, prosvetni minister Božidar Maksimović in ban Savske banovine dr. Ivo Perović. V spremstvu Nj. Vel. kraljice pa sta bila adjutant polkovnik Leko in dvorna dama ga. Sverljuga.

V Brezovici je sprejel Nj. Vel. kralja in kraljico nadškof dr. Ante Bauer s svojim tajnikom dr. Slavičem. Nato sta suverena nadaljevala pot v pet minut oddaljeno si-

rotišče v Ljeskovcu. Vlada je tam pozdravil neki dečko z deklamiranjem pesmice, ostali otroci pa so peli otroške pesmice in predvajali otroške igre.

Nato sta se Nj. Vel. kralj in kraljica odpeljala nazaj v Brezovico, kjer sta se posebno zanimala za tamkajšnji lep park.

Pariz, 10. junija. O triumfalnem potovanju Nj. Vel. kralja Aleksandra po hrvatskih vaseh prinašajo pariški listi obširna poročila, v katerih naglašajo veliki pomen tega potovanja.

»Petit Parisien« piše, da je Nj. Vel. kralj prepotoval v avtomobilu več ko 100

vasi v notranjosti Hrvatske in da mu je bil povsod prirejen triumfalen sprejem. Vse hiše v vaseh, kjer se je Nj. Vel. kralj pokazal, so bile okrašene z jugoslovanskimi zastavami, cveticami in preprogami. List naglašja, da so ljudje povsod pozdravljali Nj. Vel. kralja Aleksandra kot svojega narodnega kralja. Nato prinaša list obširna poročila o tem kraljevem potovanju in njegovih stikih s kmeti. List pravi, da to triumfalno potovanje dokazuje veliko popularnost, ki jo uživa jugoslovanski vladar, po drugi strani pa veliko zanimanje vladarja za kmetijski stan, ki predstavlja veliko večino prebivalstva.

Obisk francoske mornarice v Splitu

Navdušen sprejem francoskih mornarjev - Prisrčne zdravice

Split, 10. junija. AA. Davi ob 8. uri je priplula pred splitsko luko eskadra francoske mornarice treh ladij, ki pripada prvi lahki francoski diviziji. Te ladje so v glavnem namenjene taktičnemu pouku absolviranih gojencev pomorske vojaške akademije in oficirjev. Eskadri poveljuje admiral Decostes Denones, star znanec in prijatelj Jugoslavije. Admiral je leta 1917. poveljeval podmornici, na kateri je večkrat vozil Nj. Vel. kralja Aleksandra, takrat regenta, iz Grčije na Krf in obratno. Eskadra šteje 130 gojencev, 90 oficirjev in 1725 mornarjev. Pred posetom v naših vodah je obiskala grške in italijanske vode. V Splitu ostane do 13. t. m.

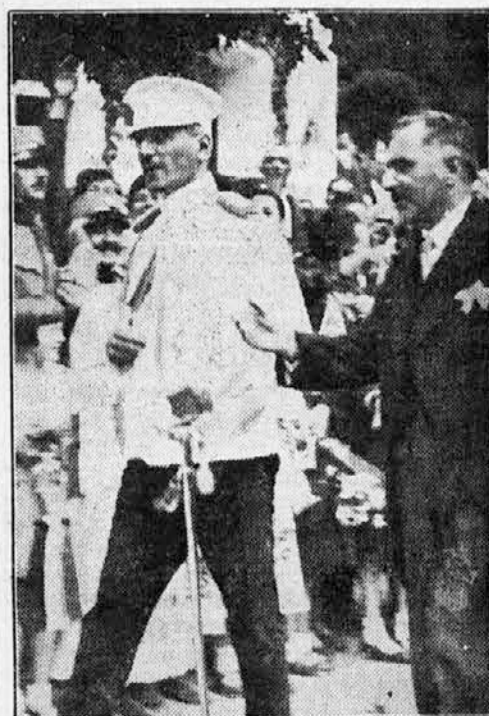
Davi točno ob 8. se je eskadra postavila v bojno vrsto pred pansijon »Jadrane«, kjer se zdaj mude prestolonaslednik Peter in kraljeviča Tomislav in Andrej ter ostali člani kraljevske rodbine. Eskadra je pozdravila člane kraljevske rodbine s strelji iz topov. O pol 9. je brodovje prispelo

v splitsko luko, pozdravljeno s topovskimi strelji; na prednjem jamboru je obesilo jugoslovanske zastave. Na pozdrav so odgovorili s streljanjem topovi utrdbe Sustepan, ki je na čast Francozom razobesila francoske zastave. Tudi naša bojna ladja »Dalmacija«, ki je vsidrana sredi luke, je odgovorila s strelji iz topov in z razobešenjem francoske zastave na prednjem jamboru. Ob 10. je francoski admiral obiskal »Dalmacijo«, kjer ga je sprejel viceadmiral Stanković. Na palubi je bila postavljena častna četa, ki je pozdravila goste s fanfarami in sviranjem marseljeze. Čez pol ure se je francoski admiral vrnil na svojo ladjo, kjer mu je viceadmiral Stanković vrnil obisk.

Ob pol 11. dopoldne je francoski podadmiral posetil našega podadmirala na admiralški jahti »Vila«. Množica sveta, zastopniki vojaških in civilnih oblasti in častna četa so na obali čakali na francoskega podadmirala. V tem času pa so privzeli mimo

v čolnu prestolonaslednik Peter in njegova dva brata. Častna četa je prestolonaslednika pozdravila. Francoski podadmiral je prišel nato z našim podadmiralom na obalo, kjer so jih pozdravili zastopniki vojaških in civilnih oblasti in francoski konzul v Splitu.

Ob 11:30 je admiral Denones v spremstvu svojega adjutanta jugoslovanskega viceadmirala Stankovića, njegovega adjutanta in majorja, ki je bil francoskemu admiralu za bivanja v luki dodeljen za tolačja, odšel, da obišče bana Primorske banovine dr. Tartaglijo. Pred banovinsko palačo je stala častna četa mornarjev z godbo, ki je admiralu pozdravila. Admiral je pozdravil četo v našem jeziku z besedami: »Pomozi Bog junaci!« Mornarji so mu enoglasno in gromko odgovorili: »Bog ti pomogao!« Po obisku pri banu se je francoski admiral vrnil na svojo ladjo, kjer mu je ban dr. Tartaglia vrnil poset.

S kraljevega potovanja po Hrvatskem — Množica pozdravlja Nj. Vel. kralja ob prihodu v Sisak. Na desno od kralja veleindustrijalec Teslić.

Sokolske slavnosti v Splitu

Split, 10. junija. AA. Kakor znano, se začne velike sokolske svečanosti na Jadranu v Splitu z nastopom mladine dne 13. junija. Takrat bo v Splitu izvajalo vaje 3000 Sokolov iz vseh srednjih šol primorske banovine.

Poljski časnikarji v Skoplju

Skopje, 10. junija. I. Po sprejemu pri banu Laziju so se poljski novinarji udeležili banketa, ki ga je njim na čast priredila v častniškem domu mestna občina. Davi so poljski gostje odpotovali v Niš, od tam krenjejo preko Stalaca v Sarajevo, Dubrovnik in dalje.

Diplomatski izpiti v Beogradu

Beograd, 10. junija. AA. O priliki natečaja za konzularno - diplomatske uradnike - pripravniške se je priglasilo 5 kandidatov. Izpit sta napravila dva in sicer Rudolf Salek in Evgen Culak, iz skupine A. pa Jovan Gjurgjić.

Premestitve

Beograd, 10. junija. AA. S sklepom finančnega ministra in s soglasjem predsednika ministrskega sveta sta premeščena davkarja 8. skupine M. Kapun iz Ljubljane v Mursko Sobotu in J. Rožman iz Šmarja pri Jelšah v Radovljico.

Imenovanje

Beograd, 10. junija. I. Z ukrepom ministrstva je bil službeno nastavljen kot tehnik 9. grupe pri 10. terenski telegrafsko-telefonski sekciji v Mariboru Ludvik Turk, do sedaj poštno-telegrafski uradnik pri isti sekciji.

Pravilnik o trgovini s suhimi slivami

Beograd, 10. junija. AA. Na podlagi § 1. zakona o nadzorstvu nad poljskimi pridelki, namenjenimi izvozu, iz leta 1929, je minister za trgovino in industrijo sporazumno z ministrom za kmetijstvo predpisal pravilnik o trgovini s suhimi slivami in mezo.

Seja poslovnega odbora Zveze mest

Zagreb, 10. junija. k. V soboto 13. t. m. bo imel poslovni odbor Zveze mest sejo, na kateri bo obravnaval vsa vprašanja in predloge, ki pridejo na dnevni red skupščine Zveze mest, katere se bo vršila dne 20. t. m. v Sarajevu. Na skupščini Zveze mest bo podano poročilo o delovanju zveze, o nje blagajniškem stanju in pa o proračunu za bodoče leto. Eno najvažnejših vprašanj bo vprašanje sedeža in uprave zveze.

Volitve na Grškem

Budimpešta, 10. junija. n. Volilna borba na Madjarskem se dan za dnem poostrejuje. Volitve se bodo v večini županij vršile 28. junija. Na deželi bo nastopilo 14 političnih skupin, v Budimpešti pa bržkone le 5, ker so se meščanske opozicijske stranke združile v en sam volilni blok.

Novi parlament bo v prvi vrsti odobril novi zakon o uradnikih. Po sedanjem zakonu so plače visokih in nižjih uradnikov posebno v mestih tako različne, da ima n. pr. budimpeštanski župan višjo plačo nego državni guverner Horty, in župani poedinah pokrajinskih mest več mesečnih dohodkov nego državni ministri, medtem ko so plače nižjih uradnikov izredno nizke.

Zapadna Afrika — svobodna država

London, 10. junija. AA. »Daily Herald« priobčuje članek odvetnika Sawkina, ki predlaga, naj Anglija zapadno Afriko pritvorl v svobodno državo. V njej naj bi bila obvezna dva jezika. Velikost nove države naj odgovarja sedanjemu Orangu. Ščasoma bi tako sodeloval v angleških imperijalnih konferencah tudi nemški zastopnik, kar pa ne bi škodilo, kakor kažejo izkustva s Francozi v Kanadi in z Nizozemci v Južni Afriki.

Romunski obisk v Rimu

Rim, 10. junija. AA. Romunska kraljica Marija, princesa Ileana in njen zaročenec habsburški nadvojvoda Anton so priredili kosilo v čast predsednika vlade Mussolinija. Kosilo je bilo v vili Casalbruciato, ki je last barona Fassinija. Snoči je romunska kraljica s spremstvom odpotovala v Romunijo.

Italijanska vlada je odgovorila Vatikanu

Rim, 10. junija. AA. Snoči je italijanska vlada odgovorila na note svete stolice o vprašanju katoliške akcije.

Rim, 10. junija. n. »Osservatore Romano« je objavil kratko beležko, v kateri je naglasil, da so potekla te dni tri leta od ratifikacije lateranske pogodbe in konkordata, ki sta ju sklenila Vatikan in Italija. List pripominja, da bodo vsi dobri katoličani v Italiji kljub sedanjim težkim razmeram in žalostnim dogodkom molili in prosili Boga, naj prepreči, da bi se uničili dobri sadovi teh pogodb.

Venizelos proti neomejeni tiskovni svobodi

Atene, 10. junija. AA. Včeraj je v razpravi o novem tiskovnem zakonu govoril v parlamentu predsednik vlade Venizelos. Braneč vladin predlog je dejal:

Prevelika svoboda tiska more biti neugodna in škodljiva za državne interese, kar so pokazali posebno članki nekega komunističnega lista, ki je napadal naše sosedo. Proti temu se mora nastopiti. Novi zakon prepoveduje napade na sosedo in šefe njihovih držav. Tudi opozicijske stranke, ki vodijo isto zunanjo politiko kakor vlada, morajo uvideti, da je vladino stališče upravičeno.

Buren aplavz je pozdravil besede predsednika vlade.

Briand odgovarja

Francija zahteva pojasnila glede demonstracij »Stahlhelma« — Brez Francije ni izpremembe glede reparacij

Pariz, 10. junija. AA. Na včerajšnji seji zbornice je interpeliral poslanec Lorrain vlado o poslednjih demonstracijah Stahlhelma v Vratislavi. Interpelantu je odgovoril zunanji minister Briand, ki je naglasil, da je Stahlhelm društvo, ki priredi vsako leto kongres ter ima pri tem govore, ki niso niti najmanj dokaz nemške miroljubnosti. O zasedanju poslednjega kongresa Stahlhelma je treba govoriti z obžalovanjem in ga obsoditi tem bolj, ker so se vršili ti govori v prisotnosti generalov, maršalov in princev. Najboljše, kar se more reči, je to, da je ono, kar se je zgodilo na tem kongresu Stahlhelma, treba obžalovati in obsoditi. Neposredno po sestanku v Ženevi, kjer so razpravljali o pravicah manjšin, se dogodki na kongresu ne morejo obsoditi z blažjimi besedami. Od onega, ki se ga izjave na kongresu Stahlhelma pravno tičejo, je zahteval, da se pojasni, kaj je s to manifestacijo in kaj je pomembno. Vse te izgrede je treba sprejeti hladnokrvno in jih jasno razumeti, pri čemur je treba upoštevati, da nacionalisti ne predstavljajo večine v Nemčiji. Franciji ni treba dopustiti protestov, dokler se ne najde druga resnica, da se ne more nadaljevati napram Nemčiji tako politiko kot napram drugim državam. Nato je prešel Briand na temo o sestanku v Chequersu ter dejal, da je pravica Francije, da reče »ne«, če ji bodo predlagali kaj takega, kar ne bi bilo v njenem interesu. Kar se tiče revizije Youngovega načrta, je treba naglasiti, da pogajanja v Chequersu niso imela definitivnega značaja in da se radi tega ne tičejo revizije Youngovega načrta. Gotovo, da obstojajo za revizijo možnosti, toda vse te možnosti so navedene in določene s pogodbo. Za zdaj še stvar ni dozorela, da se o njej razpravlja na kaki mednarodni konferenci, posebno v zvezi z vprašanjem vojnih medvezniških dolgov. To je vprašanje, ki ga mora minister za zunanje za-

deve pazljivo spremljati. Za zdaj pa on nima občutka, da je ta stvar aktualna. Zbornica naj bo prepričana, da se on v tem vprašanju ne bo pustil speljati na kriva pota.

S tem je bila interpelacija končana.

Vatikan za politiko opreznosti

Pariz, 10. junija. n. »Figaro« javlja v poročilu iz Rima, da se je te dni pod predsedstvom papeža Pija XI. vršila konferenca vseh kardinalov. Na konferenci so nekateri kardinali kritizirali zunanjo politiko državnega tajnika kardinala Paccellija. Kardinal Paccelli je zato zaprosil papeža naj ga razreši njegove službe. Papež je nato sklical kardinale vseh vatikanskih kurij in jim dovolil, da vsak odkrito vse pove, kar misli da ni prav. Kardinali so pri tej priliki kritizirali politiko Paccellijevo, ta pa se je branil. Diskusijo je zaključil papež, ki je naglasil, da se bodo izvršile spremembe v splošnih smernicah vatikanske politike. To odločitev so soglasno odobrvali in tako je v kardinalskem kolegiju zopet vzpostavljena disciplina. Vsi kardinali so se strinjali, da je treba izvajati opreznost politiko tako v Italiji, kot v Španiji.

Bivša cesarica Zita in ogrski legitimisti

Budimpešta, 10. junija. AA. Bivša avstrijska cesarica Zita je povabila več madjarskih legitimistov, naj jo obiščejo. Vabilo bodo madjarski legitimisti po vsej priliki sprejeli. Nameni tega sestanka še niso znani.

Astronom Denning umrl

London, 10. junija. V Bristolu je umrl 83. letu slavn angleški astronom William Frederick Denning. Pokojnik je užival svetovno sloves in je odkril pet novih kometov. Zaprtil je obsežna znanstvena dela o svojih opazovanjih. Priznali so mu državno pokojnino.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 10. junija. (d). Spreminjajoča se in pometajoča oblačnost, toplo in soparno, krajevne nevihte.

Kraljev vzgled

Naj so vladale na Hrvatskem te ali one politične prilike, naj je bila v vladi zastopana ta ali ona hrvatska stranka, vedno je kraljev prihod na Hrvatsko zakrival vse razlike, vedno je ves narod enodušno in z iskrenim navdušenjem pozdravljal svojega kralja. Tako je vedno bil vsak kraljev prihod na Hrvatsko tudi pravi trijumf jugoslovanske misli in narodni praznik, ki je glasno govoril vsemu svetu, da je vsa Hrvatska za svojega kralja in za Jugoslavijo.

Nedvomno je, da je glavni vzrok te enodušnosti Hrvatske v njenem patriotizmu in njeni ljubezni do kralja in vladarske hiše. Prav tako je res, da so bile vse te močnejše manifestacije jugoslovanskega edinstva plod velike politične zrelosti, ki je temeljila v veliki nacionalni zavesti Hrvatske. Je pa še drug vzrok, da je kraljev prihod na Hrvatsko vedno združil ves narod v eni misli in da se je ob vsakem kraljevem bivanju na Hrvatskem izkazalo, da je naš narod eno s svojim kraljem. Ta razlog je v onem velikem vzgledu kralja, da je prišel med narod vedno kot združevalec narodnih sil, da je vedno poudaril le to, kar ves narod druži v eno neločljivo celoto. Temu primeru kralja Zjedinitelja bi morali slediti vsi in zlasti zato, ker smo bili toliko časa priča, ko so strankarski voditelji znali samo razjedinjevati narod.

Kadar je v prejšnjih časih prišel političen vodja med narod, vedno je poudarjal samo to, kar je moralo ljudi razbiti na razne skupine. Naj je bila priprosta kmečka vas še tako enotna v svojem mišljenju, ko je prišel med njo politični voditelj, že je bila zasejana kal za poznejši razkol. Nikdar ni govoril politični voditelj narodu, da mora biti prizanesljiv do bližnjega, temveč z vsem temperamentom je vžgal narod k neskrpnosti in tudi k sovraštvu. Kar težko ozračje je legalo na vas po odhodu političnega voditelja, ker politično geslo je ubilo medsebojno zaupanje vaščanov in onemogočilo vsako složno delo. Posledica vsega tega je bila, da je čim bolj rasla razprtija v narodu, čim pogostejše so prihajali med narod njegovi politični voditelji. Tako je prihod političnih voditeljev med narod rodil samo nasprotno posledice, kakor bi moral.

A mogel in moral pa bi pomeniti prihod narodnih voditeljev med narod vedno pozitiven uspeh za splošen napredek naroda, če bi se ti voditelji ravnali po kraljevem vzgledu. Kakor prihaja on med narod, da ga opomni na njegove skupne interese in da dvigne zavest skupnosti, prav to bi morali delati tudi vsi politični voditelji. Najprej posvetijo svoj prihod utrditvi zavesti skupnosti in ko je to doseženo, potem naj pridejo šele na vrsto ona posebna vprašanja, vsled katerih se narod deli na razne skupine. Naj pa bodo ta nesoglasja še tako velika, vendar ne smejo nikdar ogroziti zavesti skupnosti, ki mora gospodovati nad vsemi zasebnimi in vsemi posebnimi interesi. Zlasti pa nikdar onemogočati možnosti za skupno delo. Nobeno strankarsko in nobeno politično nasprotje ne sme biti tako veliko, da se vsled njega ne bi mogli prebivalci istega kraja vnesti za skupno mizo, da složno delajo za napredek celote. Ni treba, da so vsi ljudje ene misli, ker raznolikost je tvorna. Ne sme pa različnost naziranj ubijati ustvarjajoče sile naroda in te meje med strankarskimi interesi in interesi celote niso poznali bivši politiki in zato je bila njih politika pretežno negativna.

Apel na skupnost ima vedno pozitivno vsebino, ker vedno pokaže na skupen cilj. Vsako kraljevo bivanje je en sam velik apel na skupnost in zato tudi vedno pozitiven dogodek. Če se v razdrapanih strankarskih časih voditelji naroda niso mogli povzpeli do tega visokega kraljevega vzgleda, pa imajo sedaj vsi priliko, da slede kraljevemu vzgledu. A tudi dolžnost, da to store, ker le na ta način morejo popraviti napake, ki so jih storili v onih časih, ko je strankarska razbitost onemogočala vsak narodni napredek.

Veliki dogodki se pripravljajo po svetu in deloma tudi že dogajajo. Vsi vemo, da se ti dogodki tičejo v usodni meri tudi nas in naše svobode, vsi pa tudi vemo, da se bodo odigravali ti dogodki proti nam, če ne bomo delavni in čuječi, če se ne bomo na nje pripravili. Prva priprava pa je v tem, da se zavedamo, da nas veže ena usoda, da nas druži en interes in da moramo imeti vedno pred očmi svoj skupen cilj. Kakor nas uči kraljev vzgled, tako moramo delati in naša pot bo varna ter šla premo navzgor k napredku. Kraljev vzgled bodi za nas vse — zakon!

Jugoslovanski bojovníci v Franciji

Obisk v Verdunu in v Nancy-ju — Francosko-jugoslovansko pobratimstvo

Pariz, 10. junija. Pred odhodom v Nancy so si bivši jugoslovanski bojovníci ogledali Verdun. Pri zakuski, ki jim je bila o pol 2. servirana v sami trdnjavi Verdun, je povzel besedo general Cointeau, star znanec in prijatelj Jugoslovancev. V zanosnih besedah je orisal slavna dela obeh armad, jugoslovanske in francoske, in dejal, da so bivši jugoslovanski bojovníci popisali eno izmed najbolj vzvišenih strani v zgodovini vzhodne fronte. Nato se je zahvalil slepi polkovnik Lovrič v imenu bivših bojovníkov in dobrovoljcev za prirčni sprejem, ki so ga bili jugoslovanski bojovníci deležni, in za izraze globokega prijateljstva, ki za zmemor spaja Jugoslavijo in Francijo. Zdjaj sta ta dva naroda posebno v tesnih zvezah ob nemurnem delu v službi ideje miru.

Nato so bojovníci odšli v kapelo trdnjave Douaumont, kjer je svečenik imel spominsko svečanost za verdunske junake. Potem ko so si ogledali tamkajšnji nagrobni spomenik branilcem Verduna, so se napotili na planoto pred trdnjavo, kjer jim je polkovnik Marechal podrobno orisal potek verdunske bitke. Nato so se po starih verdunskih rovih poslovlili od Verduna.

Ob pol 17. so bivši jugoslovanski bojovníci s posebnim vlakom nadaljevali pot v Nancy. Na postaji so se od njih poslovili verdunske civilne in vojaške oblasti. Ko se je vlak začel pomikati, je godba 150. pešpolka zasvirala jugoslovansko himno, nato pa še marseljezo. Bivši jugoslovanski bojovníci so se prirčno poslovlili od mesta in vzklikali pri oknih vagonov: »Vive la France«.

Pariz, 10. junija. AA. Bivši jugoslovanski bojovníci so prispeli včeraj ob 7. jutraj v Nancy. Sprejemu je prisostvovala velikanska množica ljudi. Med drugimi so bili navzoči predsednik občine Melval, podpredsednik Gerard, šef sekcije Vzhodnih bojovníkov general Mittelhauser, general Mondevir, organizator fronte naše armade med vojno, in mnoge druge osebnosti. Ko je godba odsvirala obe himni, se je formirala med velikim navdušenjem vseh navzočih povorka, ki je v vzornem redu defilirala skozi mesto. Povsod, kjer so šli Jugoslovani, so jih prebivalci Nancyja burno aklimirali.

Angleške ladje so našle potopljeno podmornico

London, 10. junija. AA. Po deseturnem iskanju so našle angleške vojne ladje podmornico »Poseidon«, ki se je potopila včeraj popoldne 21 milj od luke Vejthajvej.

Po nadaljnjih poročilih je zavozil v podmornico kitajski parnik »Yuta«. Vest iz Hongkonga pravi, da se je nesreča zgodila zaradi velike megle in da leži podmornica 20 sežnjev globoko. Podmornica se je takoj potopila. Večino posadke je rešil parnik »Yuta«. Drugih 6 mornarjev se je rešilo s pomočjo Davisovega rešilnega aparata za podmornice. Aparat sliči vojnim plinskimi maskam. Rešeni mornarji so splavali na površje v dveh oddelkih. Po četr uri sta se prikazala dva, po tri četr uri pa še ostali 4.

Na površju, kjer se je podmornica potopila, so se pojavile pene. Za trenutek ni mogoče reči, ali bo mogoče rešiti 18 mož, ki so še ostali v podmornici. Vendar je pa malo upanja, da bodo rešeni, ker je podmornica zaradi nenadne katastrofe najbrže zelo poškodovana. »Poseidon« je ena novih

Nacionalno-socijalistične demonstracije v Nemčiji

Bremerhaven, 10. junija. d. Vračajoč se s poseta v Anglijo sta dospela danes ob 9. dop. nemški državni kancelar dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius na krovu brzega parnika »Europa« v Bremerhaven. Ko je posebni vlak z obema ministroma vozil po pristaniškem nabrežju, je knalua za zatvornico prišlo do incidenta. V bližini železnice je stala gruča narodnih socijalistov, ki je razvila hakenkrajersko zastavo in kričala: »Dol z ministri!« Posebi je morala vmes policija, ki je demonstrante začela obdelovati z gumijevkami. Stirje narodni socijalisti so bili aretirani, med njimi

Proslava 700-letnice sv. Antona v Splitu

Split, 10. junija. k. Na Bulatovi poljani bodo na svečan način proslavili 700-letnico smrti sv. Antona. Za te svečanosti so se že pričele velikopotezne priprave.

Rothschild v Dubrovniku

Dubrovnik, 10. junija. o. Predčerašnjim zvečer je prispela v Dubrovnik luksuzna jahta Eros, s katero se je iz Benek pripeljal Henri de Rothschild v družbi svoje soproge in prijateljev. Ko si je ogledal mesto v spremstvu »Putnikov« zastopnikov, je s svojo jahto nadaljeval svoje potovanje na Krf. Vsa družba se je zelo laskavo izrazila o lepotah Dubrovnika in je izjavila, da se bo v kratkem vrnila.

Na smrt obsojen zdravnik

Mont Pelier, 10. junija. AA. Porotno sodišče je obsodilo zdravnika Lageta, ki je z arzenom zastrupil dve svoji ženi in skušal zastrupiti svojo sestro, na smrt.

rali. Predsednik občine Melval jih je sredi občinskih odborov pričakal pred mestno hišo. Gostje so šli v svečano dvorano v prvem nadstropju, kjer jim je predsednik občine izrekel dobrodošlico.

Po sprejemu v občini so bivše jugoslovanske bojovníke vedli na banket v svečano dvorano, kjer jim je bil prirejen posebno prirčen in topel sprejem. Vse mize so bile okrašene s cvetjem in državnimi trobojnicami Francije in Jugoslavije. Pri svečanem banketu je bilo izrečenih več navdušenih zdravic.

Predsednik sekcije Vzhodnih bojovníkov Kōnig se je v svojem govoru zahvalil gostom, spominjajoč se sijajnega sprejema, ki je bil njemu in njegovim tovarišem prirejen leta 1929, ko so bili na obisku na balkanskih bojiščih. Njemu se je zahvalil predsednik društva jugoslovanskih študentov na nancyjski univerzi. Nato je prirčno pozdravil slepega polkovnika Lovriča in narednika Milunko, ki sta se v svetovni vojni borila v uniformi, na kateri zdaj blesti križ legije časti. General Mondevir se je v svojem govoru spominjal bratstva v orožju jugoslovanske in francoske vojske, v katerih živi ista junaška duša. Predsednik Vzhodnih bojovníkov Marc Herault se je spominjal hudih časov, ki jih je preživela Srbija, da se je potem po končani vojni preobrazila v veliko in lepšo Jugoslavijo.

Predsedniku občine se je za topli sprejem v glavnem mestu Lorene zahvalil delegat Smiljanović. V svojem govoru je med drugim poudaril, da so bili povsod v Franciji sprejemni, ki so jih bili deležni, prekrasni, toda vse te sprejeme še nadkriljuje sprejem v Nancyju. Nato je dvignil čašo v slavo in čast jugoslovanskih junakov general Droze, podpredsednik občine Gerard pa je v svoji napitnici obžaloval, da jugoslovanski bojovníci ne morejo dalj časa ostati v Nancyju in si ogledati njegovih ustanov. Za njim je dvignil čašo prefekt departmana Andre Mader in nazdravil voditeljem Jugoslavije in Francije, ki zastopajo svoji državi s tolikšno avtoriteto.

Ob 23. so se Jugoslovani prirčno poslovlili od Nancyja in s posebnim vlakom nadaljevali pot v Pariz.

4 podmornice, ki so bile zgrajene lani in opremljene s 4 palčnimi topovi in s torpednimi cevmi. Podmornica je vozila na površju s hitrostjo 17-5 vozlov na uro, pod vodo pa s hitrostjo 9 milj. Vse 4 nove podmornice so veljale 1,234.481 funtov šterlingov. Ponesrečena podmornica je prispela na Kitajsko februarja. Preplula je brez spremstva 15.000 milj.

London, 10. junija. AA. Šest mornarjev te podmornice se je rešilo z novimi rešilnimi aparati »Davis«. Prispeli so na morsk gladino več ur po nesreči.

London, 10. junija. AA. Nesreča podmornice »Poseidon« je zahtevala nekaj človeških žrtve. 31 mornarjev se je rešilo, 12 je preminulo, 18 pa jih pogrešajo.

Vejthajvej, 10. junija. AA. Po zadnjih poročilih je nekaj mornarjev v podmornici »Poseidon«, ki se je potopila, še živih. Upajo, da bodo podmornico dvignili v 24 urah in rešili še 8 mož. Deset mornarjev je najbrže že mrtvih.

urednik Bruns, ki sodeluje pri tukajšnjem narodnosocijalističnem listu »Die Sturmflut«. Ponoči je do parnika »Columbus« priplul neki čoln z več ljudmi, ki so na stene parnika z vodnimi barvami napleskali napise: »Dol z glavnim diktatorjem! Nemčija zbudi se, Brüning polomi se!« To paglavščino pa so še ponoči opazili in napise zbrisali, tako da ob dohodu »Europe« ni bilo ničesar več opaziti. Pomorska policija je dalje zajela neki z narodnimi socijalisti zaseden čoln, na katerem so imeli zvočnik, ki naj bi jim služil za to, da bi ministre sramotili.

Zgradba vodovoda v Skoplju

Beograd, 10. junija. l. Z rešenjem gradbenega ministra je odobren načrt vodovoda za mesto Skoplje, in sicer v treh možnostih. Prva možnost je: zgradba vodovoda z uporabo litih cevi od izvora pa do mestne razvodne mreže in prav tako litih cevi tudi za vodovodno mrežo po mestu, za proračunsko vsoto 96,392.000 Din; druga možnost: z uporabo jeklenih cevi od izvira do mestne razvodne mreže in litih cevi v mestni mreži, za proračunsko vsoto 82,255.000 Din; tretja možnost: z uporabo jeklenih cevi od izvira do mestne razvodne mreže in prav tako jeklenih cevi tudi v mestni mreži, za proračunsko vsoto 72,437.000 Din. Občina skopeljska meri oddati dela z ofertalno dražbo in izbrati eno od treh alternativ.

Toča v splitski okolici

Split, 10. junija. k. Po poročilih iz splitske okolice je zadnja toča silno škodovala vinogradom. Škodo cenijo na 25 milijonov Din.

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Izseljeniški kongres v Zagrebu in Beogradu

Dne 27. in 29. t. m. se bo vršil v Zagrebu in Beogradu izseljeniški kongres. Na kongresu se ne bo razpravljalo samo o slanju in potrebah naših izseljencev v Severni in Južni Ameriki, temveč tudi o interesih onih naših ljudi, ki se vračajo v domovino ali so se že povrnili. Zato je v interesu naših narodnih interesov, kakor tudi v interesu samih izseljencev, ki se nahajajo že v domovini, da prisostvujejo temu kongresu. Javijo naj se Organizaciji izseljencev v Zagrebu, Kamenita ulica 15, da se jim pošlje izseljeniška izkaznica, da dobe brezplačno, oz. polovično vožnjo na naših železnicah. Če radi kratkega časa ne morejo pisati Organizaciji izseljencev v Zagrebu, naj pridejo v Ljubljano ali še bolje na Jesenice jutraj 26. t. m. in naj se pridružijo Odboru za sprejem bratov iz Amerike. Tu bodo prejeli izkaznice, s katerimi dobe vse ugodnosti na železnicah in ostale ugodnosti, ki jih pripravljajo odbori v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu ob tej priliki za izseljence.

Izvoz živine iz Južne Srbije na Grško

Beograd, 10. junija. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča, da je bila 8. t. m. v prostorih trgovske zbornice v Beogradu konferenca o vprašanju organizacije izvoza živine v Grčijo. Konferenca so se udeležili razen gospodarstvenikov in izvoznikov iz Južne Srbije tudi delegati Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, delegat generalne direktorije državnih železnic, delegat banske uprave vardarske banovine, zastopniki jugoslovansko-grške trgovske zbornice in Zveze kmetijskih združenj.

Na seji so razpravljali o možnostih izvoza živine v Grčijo, predvsem iz Južne Srbije, ki razpčlaga z 800.000 glav živine na leto za izvoz ter o načinu organizacije izvoza. Ta živina se mora izvoziti od julija do oktobra, to je v 100 dneh. Delegat Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je orisal udeležencem konference načrt o ustanovitvi združenja za izvoz živine. Navzoči izvozniki so se strinjali s tem načrtom in so prilihi, naj se čimprej izvrši, ker se njihov izvoz začne že konec tega meseca. Delegat Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je prošil izvoznike za informacije o godnosti živine in o namerah izvoznikov v posameznih krajih. V pravilniku Zadruga za izvoz živine bodo vpoštevani interesi izvoznikov živine iz južne Srbije. Izvedla se bo taka organizacija izvoza, da bo mogoč v omenjenih 100 dneh. V Skoplju se ustanovi podružnica Zadruga za izvoz živine, v Solunu pa pisarna Zadruga, ki bo v zvezi s skopeljsko podružnico. Podružnica v Skoplju bo stopila v zvezo z društvom grških uvoznikov v svrhu ustanovitve borze za živino.

Na konferenci so razpravljali tudi o prometu in o carinah in poslali generalni direktoriji državnih železnic prošnjo, naj se na postajah, kjer se natovarja blago, postavijo tehtnice in napravijo rampe, kjer jih še nimajo.

Zagrebski proces

Zagreb, 10. junija. k. Danes ob 8. uri se je nadaljeval proces proti Hraniloviću in tovarišem. Na dnevnem redu je bilo spčetka nadaljnje čitanje aktov. Prečitali so izjavo policijske uprave v Zagrebu, ki jo je dala notranjemu ministarstvu o orožju in municiji in razstrelivu, najdenem pri obtožencih, nadalje izjavo, ki jo je dala orožniška postaja v Brezovicah o položaju na mostu pri Brezovicah, kate-rega so hoteli obtoženci z dinamitom razgneti.

Za tem je predsednik zaslišal še nekatere nove priče. Prvi je bil zaslišan Josip Bukovca, rodom iz Madjarske, ki pa sedaj živi v Zagrebu. Priča slabo govori hrvaško. Izjavil je, da je bil v policijskem zaporu od 1.—8. novembra 1929. leta. Bil je zaprt skupaj z Javorjem in je na sodnikova vprašanja povedal, kako se je Javor sporazumeval z jetniki v sosednjih celicah. Kazal je, kako je Javor trkal po zidu in nato pravil, kako ga je nadzornik izpraševal o tem. Pol ure na to pa ga je neki nadstržar odvedel zvezanega v drugo sobo. Predsednik ga je še vprašal, če je razumel Javorjevo trkanje na zid, priča pa je odvrnil, da ni ničesar razumel. Podrobno je pravil tudi o svojih razgovorih z obtožencem Javorjem. Bukovca je predsednik zaprsegel.

Nato je bil zaslišan priča Jurij Vidak. Ta je bil l. 1921. obsojen na ječo zaradi veleizdaje. Od l. do 4. novembra 1929. je bil v isti celici kot Horvatek in Kopčinić. Tudi on je pripovedoval o njunem trkanju na zid, ni pa znal več povedati, kako je bilo pravzaprav s tem trkanjem. Predsednik ga je konfrontiral z jetniškim paznikom, ki je imel takrat službo v onem jetniškem oddelku. Tudi Vidaka je predsednik zaprsegel.

Končno je bil zaslišan kot priča še Viktor Patafta, šofer po poklicu, ki je bil v novembru l. 1929. v policijskem zaporu. Tudi on je pričal o trkanju po zidu. Predsednik ga je opozoril na njegovo izpovedi pred policijo, a priča jih je danes preklkal. Nato je bil konfrontiran z nekim stražnikom, posebno zaradi nekih besed, ki so jih dejali Javorju, ki ni priznal, da obstaja kakšna organizacija.

Razprava se bo jutri nadaljevala.

Nemške kmetijske zadruge za dvig domače produkcije

Berlin, 10. junija. AA. Zveza nemških kmetijskih združenj je predložila javnosti velikanski načrt, po katerem bi se povišala produkcija za 33%. V 10. letih bi vlada porabila 10 milijard mark (135 milijard Din), da se doseže ta namen. Pri tem bi se zaposlilo 400.000 delavcev.

Listi skeptično sprejemajo ta načrt, češ da takorekč nič ne pomeni pri pobujanju brezposelnosti in da ne bi v gospodarskem sistemu današnjega časa napravil posebnih izprememb. Ves efekt bi bil le v tem, da bi se s temi 10. milijardami okoristili in obogatili samo veleposesniki.

Celje

*Sattnerjeve skladbe na koncertu CPD bodo sledeče: »Vstal je gospod«, »Ruškinje sanje«, »Svetonočna pesem«, »Nazaj v planinski raj« ter »O nevihti«. Za celjske razmere je to sigurno prvovrsten program, ki nam prikazuje Sattnerja na vseh področjih njegovega stvarjanja. Naj nihče ne zamudi ta koncert, ki se vrši v soboto 20. t. m. ob 20.30 ter v nedeljo 21. ob 17., obakrat v veliki dvorani Celjskega doma.

*Komisijski ogled pri Westnovi tovarni. V ponedeljek 15. junija se bo na poziv kr. banske uprave sestala komisija, ki bo proučila napravo čistilne naprave pri tovarni Westnovi v Gaberju. Prebivalstvo Gaberja, Zavodne, Brega in vzdolj Savinje vse do Rimskih Toplic je trdno prepričano, da se bo ta naprava potrebna čistilna naprava res napravila in da je to zadnja komisija, ki se je morala v to svrhu sestati.

*Nova kapela v Logarski dolini. Pri vzhodu v Logarsko dolino že drugo leto zidajo večjo kapelo. Prvotno smo mislili, da gradi kapelo Aljažev klub v Mariboru v planinske svrhe, sedaj pa izvedo, da bo kapela podružnica slovaške župnije. Ker se zida kapela z javno nabranim denarjem, bi darovalci radi vedeli, zakaj delo počiva, kdo zida in zakaj se ne objavi seznam darovalcev!

*Za gasilsko veselico, ki bo v nedeljo 14. t. m. v Celju, je gasilec v kroju dovoljena polovična voznja na vseh progah mestnega avtobusa, ki znašajo več kakor osem kilometrov.

*Pogreb ge. Kračunove bo danes v Zrečah ob 16. uri iz hiše žalosti na domače pokopališče.

*Izlet na Brezje in Bled. Ker se je prijavilo dovoljno število udeležencev, je posebni vlak iz Celja zagotovljen. Kdor se še hoče prijaviti, naj to stori najkasneje do 11. t. m. pri g. prof. Pavliču v Celju. Odhod iz Celja v soboto 13. t. m. ob 14., povratek v nedeljo zvečer. Kupite vozne listke do postaje Bled jezero in bodite 20 minut pred odhodom vlaka na kolodvoru.

*Izzivalci pri ljudskem delu. V terek in sredo se je v mestu izvajalo ljudsko delo. Zavezanici so na Masarykovem nabrežju s pomočjo motornega drobilca mestne občine drobili stari bazaltoladni tlak Razlagove ulice, ki je v združbenem stanju izvrsten za gramozenje cest. Znašli so se pa tam tudi neki ljudje, ki so prišli izzivati ter zasmeševati. Oblast bi morala te izzivace prijeti in kaznovati.

*Našel se je v mestu pozlačen uhan. Dobi se na policiji.

*Poskusen vlom v gostilno. V noči od ponedeljka na terek sta poskusila hlapca Planinec Anton in Mlinarič Valentin vlomiti v klet gostilne »Branibor«, last g. Robeka na Kralja Petra cesti. Stražniki so ju pa zasačili ter ju aretirali. Pri zaslišanju se je izkazalo, da je Planinec že nekoč ukradel vino. Prijatelja kapljice so izročili sodišču.

*Nezgode. 5-letni Povalej Franc s Tremarja pri Celju je padel s kolesa in si zlomil desno roko. — 23-letna služkinja Robič Marija iz Trbovelj se je peljala v ponedeljek na kolesu, ko jo je neznan surovež sunil s kolesa, tako da se je nevarno poškodovala na desnem očesu in na glavi. — Oba ponesrečenca se nahajata v celjski javni bolnici.

Brežice

Prosvetni šef na meščanski šoli. Pretekli teden je nadzoroval pouk na brežiški meščanski šoli prosvetni šef g. dr. Lončar. Meščanska šola v Brežicah bo letos proslavila ob koncu šolskega leta 10-letnico obstoja, ob tej priliki bo tudi razstava izdelkov učencev in učenk.

Avtomobil v planinah. Na praznik 4. t. m. se je pripetila veletrgovca g. Franu Lipcu huda nezgoda. Na bizeljski cesti med Brežicami in Zupeleveci se je vnel njegov avtomobil, s katerim je napravil izlet v okolico. Škoda je precejšnja.

Šmartno pri Litiji

Izredno lovsko srečo so imeli proti koncu lova na divje peteline bratje Windischgratz. V svojem revirju so ustrelili 5 krasnih petelinov. Te dni se bo vrnil knez Alfred s svojim spremstvom na znameniti Wagensperg, kjer bo ostal čez poletje.

Košnja se je začela po vsej dolini. Trava je izredno lepa ter so posestniki zelo zadovoljni, samo vreme včasih nagaja pri sušenju.

Razgledna uta. G. beneficijati Fran Pleša gradi krasno razgledno utro na Hribu nasproti beneficijata.

Počevanje po zvezdi večernici

101.

Ker pa ni bilo tu nič drugega kakor kakteje, so naši prijatelji sklenili vrniti se preko jezera. Sli so tedaj iskati ono želvo, ki jih je bila tja pripeljala, a niso je več našli. Opazili so jo daleč na vodni gladini, klicali jo, a zeman. Žival se zanje ni zmenila. Enakomerno je veslala dalje, dokler ni naposled izginila za obzorjem.

Grozote hude ure

Strelna ubila mater in sina — Silno neurje nad škofjo Loko

Rakek, 10. junija.

Nad vso Notranjsko je včeraj popoldne okrog 4. ure nastala silna nevihta, ki je trajala sicer prav malo časa, toda naredila veliko gorja in škode.

Z več krajev poročajo o številnih strelah, ki so udarjale na zemljo. V Dolenji vasi pri Cerknici je tresčilo v kozolec nekega posestnika. Kozolec se je takoj vžgal in pogorel.

Najhujšo nesrečo pa je povzročila strelna na Uncu, ki se nahaja četril ure od Rakeka. Pred nekim kozolcem zunaj vasi je vedrilo več ljudi. Bliskalo se je in grmelo vseprek. Končno se je zablistalo, da je jemalo vid in strelna je švignila v kozolec in ubila tam Marijo Kavčič, ženo nekega delavca in njenega pet let starega sina. Dočim je vrglo njeno mater v nezavest in so jo kmalu spravili k sebi.

Nebo se je kmalu zjasnilo in sonce je še lepše zasijalo — toda ne nesrečnemu Kavčiču

Nov zločin šmarskega požigalca

Požar v šmarju na Dolenjskem — Vpepeljeno poslopje v Hrastniku

Šmarje, 10. junija.

Danes jutraj dne 9. junija takoj po 7. je izbruhnil požar pri posestniku Iv. Grozniku, p. d. pri Nebcu. Ogenj je nastal v podu. Ko je začel plat zvona biti pri sv. Treh križih nad Tlakami, so to slišali takoj gasilci prostovoljnega društva iz Šmarja, ki so v naglem diru odhiteli na kraj nesreče, kamor so prišli s svojo motorno brizgalno v petih 10 min. Požar se je razširil tudi na hlev, gasilci so stopili takoj v akcijo in ogenj lokalizirali. Prišli so tudi gasilci iz Škofelje s svoj motorno brizgalno in pomagali gasiti.

Grozniku je zgorel pod, hlev, slamoreznica, čistilnik in še nekatera druga gospodarska orodja. Škoda, ki je nastala vsled požara se ceni nad Din 35.000 — dočim znaša zavarovalnina le Din 11.000 —

Ko je nastal požar je bil posestnik Groznik že od ranega jutra na oddaljenem travniku pri

in njegovi hčerki, ki objokujeta svoja draga pokojnika.

Škofja Loka, 10. junija.

Med neprestanim bliskanjem in zamolklim grmenjem so se prepodili po vročem, solnčnem dnevu izza kamniških planin in Karavank nad Škofjo Loko včeraj okoli 22. ure težki oblaki, ki niso obetali nič prida. In res se je kmalu zatem vsula strahovita ploha, pomešana s točo, debelo kakor grah. Po nekaterih ulicah je bilo cestišče belo kakor sneg. Naliv, ki je napolnil vse ceste z v do, je trajal skoro do 23. Zbiralni kanali niso mogli povsod sprejeti vse vode. V Kapucinskem predmestju je voda vdrla skozi glavna vrata v vežo in v gostilniške prostore pri Fojarjevih, kjer so jo imeli par prstov visoko. Nič boljše se ni godilo nižje ležečim stavbam sploh. K sreči je neurje pozneje popustilo, deževalo pa je malone vso noč. Škodo je naredila toča na raznih sadikah in rastlinju, kjer je pobila listje; še več pa je trpelo žito.

košnji, sin pa na delu v Škofljiški opekarni; bila je le mati doma zaposlena.

Sovaščani sočustvujejo z ubogim Groznikom, ki je bil že pred dvema leti tako nesrečen, ko mu je pogorela hiša. Kako je požar nastal, se še ne ve.

Hrastnik, 10. junija.

Frančiška Čuč, lastnica »Zlate vasi« pod hrastniško postajo, je bila v ponedeljek popoldne sama doma s svojo bolno hčerjo, ko je opazila, da gori poleg hiše stoječe gospodarsko poslopje. Z izredno naglico sta dospeli obe gasilski družbi, ki sta obvarovali hišo, dočim je hlev pogorel. Živino so rešili. Lastnica je zavarovana, vendar je škoda znatno večja. Ni znano, kako je ogenj nastal, kajti razen obeh žensk, ki sta se nahajali v hiši, ni bilo v bližini nikogar. Za gospo Čučovo, ki je preganja zadnje čase zla usoda, je požar hud udarec.

Slepar v duhovniški obleki

Po drzni tatvini v Grosupljem je poskusil svojo srečo tudi v Brežicah

Brežice, 10. junija.

Vsem je še v spominu drzen slepar, ki je obiskal v petek 29. maja kaplana ekspozitorja v Grosupljem g. Antona Ravnikarja, ko je bil ta v šoli in je kaplanovi sestri natvezil, da je dober kaplanov prijatelj in znanec in da je doma iz Slovenskih goric. Sestra je neznanu, ki je bil lažen duhovnik, ponudila stol in ga pustila samega v sprejemnici. Med tem je slepar izmaknil nevinkulirano hranilno knjižico in z njo dvignil še isti dan v Ljubljani nekaj tisočakov. V posojilnici se je izdal za cerkovnika iz Grosupljega, češ, da ga pošilja g. kaplan po denar.

Tat je pa čez nekaj dni poslal knjižico nazaj cerkvi sv. Mihaela v Grosupljem. Na listku je zapisal, da je knjižico v Zidanem mostu izgubil neki duhovnik. Podpisan je bil »Zidar Gostenišek«.

Trbovlje

Dopis rudniškega vpokojenca

Slovenec z dne 23. maja t. l. poroča iz Trbovelj: 60 Trboveljčanov oproščenih od okrožnega sodišča v Celju radi kupovanja premoga pod roko. Mi rudniški vpokojenec se pridružujemo sklepu kr. okrajnega sodišča v Laškem, ker je obsodilo to pohajkujočo mladino, iz kakšnega vzroka — naj bodo kr. oblasti pošteno obveščene. Pri Trboveljski premogokopni družbi je dovoljeno nabirati premog na zasipu (štiru) le rudniški vpokojenec, izjemoma tudi tistim aktivnim rudarjem, katerim deputatnega premoga zmanjka, pa to le za lastno uporabo, nikdar pa ne za veriženje in prodajo pod roko. Za to dovoljenje od TPD mora biti hvaležen vsak rud. vpokojenec. Veriženje in kupovanje zasipnega premoga škoduje veliko družbi in rud. vpokojenecem, in sicer iz tehničnih vzrokov. Pri izpajavanju »plate« (Mist) pomagajo nekateri nabirati premog mladi pohajkujoči mladini, namesto da bi hitro vozilce izpraznjevali. Pri tem zaostaja delo, ker se tudi šalijo med seboj, rud. vpokojenec pa ne dobi nič, ker je že vsem premog pobran. — Družba ima na svojem ozemlju zasip, zato ima tudi polno pravico izganjati nepoklicne ljudi, če se temu protivijo, pa s kaznijo. Torej apeliramo na družbo: »proč z mladino iz zasipa«. Odrasla mladina v Sokolsko telovadnico ali na delo, šolo obvezni otroci pa v šolo. Koliko šolo obveznih otrok pohajkuje po zasipu, nekaj nazadnjaških starišev namesto v šolo pa otroka v zasip naneže. »Štiru« je nazadnjaški, za stare vpokojence. Mladina, katere pohajkuje po »štiru« je delomrznar. Tukajšnje rud. ravateljstvo je že večkrat ukrenilo proti temu veriženju, za nekaj dni ali za teden dni prenehajo, potem pa gredo spet na to delo. T. B., rudniški vpokojenec.

Poljčane

Občni zbor naše planinske podružnice bo v nedeljo 14. junija v hotelu g. Mahorič v Peklu ob 16. uri.

Sokolske slovesnosti v Oplotnici v nedeljo 7. junija, se je ob priliki razvijanja prapora, udeležil tudi naš pevski zbor. Žel je pod vodstvom neumornega pevovodje g. Janka Živka, šolskega upravitelja iz Studenca s svojimi pesnimi, kjedoli se je pojavil, navdušeno odobranje in priznanje. Zelimo temu edinemu pevskemu društvu v Dravinjski dolini še mnogo razmaha in uspehov

gočil nastop na orodju. Oplotniško Sokolsko društvo je najmarljivejše izmed vseh društev v Dravinjskem okrožju. O sadovih njihove marljivosti pričča tudi dom, gledališki oder, prapor in veliko število marljivih in dobrih telovadcev.

Pri vožnji hlodov se je ponesrečil

Guštanj, 10. junija.

Posestnik in bivši župan g. Logar Franc iz Kotelj je vozil s parom volov iz gozda hlode. Dan je bil zelo vroč in soparen, živina je bila zelo nemirna. Ko je privozil do klanca naložen voz, so voli nenadoma zbesneli, posestnik pa jih je pri jarmu sadževal, hotel jo ukrotiti, kar se mu ni posrečilo, temveč je bilo ravno to za njega usodno. Voli so ga podrli na tla, zdirljali preko njega in nesrečnej je prišel pod težko naloženi voz. Kolo mu je šlo preko noge, kateri je močno odrlo kožo, razmesarilo meso in zmečkalo kosti v nartu. Težko ranjenega je obvezal za silo tamošnji g. upravitelj Sokol. Logar je kljub 63 letom zelo čvrst. Ko so ga vprašali, ali ima velike bolečine, je odgovoril: »Kaj je vse to proti večnosti!« in je voljno prenašal gorje. Z avtomobilom Rdečega Križa so ga takoj odpeljali v slovenjegraško bolnico, kjer so ga operirali. Nogo ima zdrobljeno in mu jo bodo morali najbrže odrezati!

Hrastnik

Poročila sta se v Ljubljani železniški uradnik g. Roman Oberlinter in gđc. Vera Plehanova, poštna uradnica. Cestitamo!

Slovenjgradec

V tukajšnji bolnišnici so umrli od 1. maja do 10. junija: Černe Melanija, soproga odvetnika iz Slovenjgradca, stara 45 let, Lukanc Ana, žena posestnika iz Topolšice, 24 let, Plamberger Josipina, hči mizarja iz Šostanja, 6 let, Koigler Vid, dninar iz Vučenice, 26 let, Purčnik Ivan, dninar iz Pernic pri Dravogradu, 39 let, Cigala Marija, dninarica iz Prevalj, 42 let in Plaznik Helena, občinska uboga iz Topolšice, 70 let. Naj v miru počivajo!

Nesreče. Deberšek Boltazar, posestnik iz Gaberke pri Šostanju je padel v domačem kamnolomu tako nesrečno, da si je poškodoval desno nogo. — Debelak Boris, učenec tukajšnje meščanske šole, je padel na kamenita tla in si zlomil desno roko. 31 letni posestnik iz Orlic je pri košnji po ne previdnosti stopil na ročaj kose in kosa mu je prerezala vse žile na levi roki. Vsi se zdravijo v tukajšnji bolnici.

Požar. Na dan sv. Rešnjega Telesa je nenadoma nastal požar in unil moderno zgrajen kozolec posestnika Križana iz St. Vida nad Valdekom. Ker je nastal požar pozno zvečer, ni bilo mogoče ničesar rešiti. Sosedje sumijo, da je bil požar podtaknjen s cigareto. To je že sedmi požar v našem kraju v zadnjem času.

Težko operacijo je prestal šolski upravitelj iz St. Miklavža pri Slovenjgradcu g. Zehrer Vinko. Zelimo mu skoro popolno okrevanje!

Zadnjo soboto nas je obiskalo pevsko društvo »Oljka« iz Celja in priredilo koncert v Sokolskem domu z zelo izbranim programom. Prostorna dvorana ni bila razprodana, pač pa se je zbrala vsa glasbeželjna publika, ki ni štedila z odobravanjem.

Novo procelje je napravil pri svoji hiši g. Gajšek na Glavnem trgu. Pred gostilno Karničnik in Mikec pa popravljajo pločnik.

Birma bo letos v našem mestu 28. junija, v Starem trgu pa v nedeljo 21. junija.

Trebnje

Cement za polovično ceno. Kr. banska uprava bo tudi letos oddajala cement za polovično ceno onim kmetovalcem, kateri hočejo urediti svoje hleve, gnojšča in gnojnišne jame. Prijave sprejema županstvo do 25. junija.

Trpinčenje živali. Pod tem naslovom je prišel »Jugoslovan« 4. junija notico iz Ljubljane, v kateri poroča, da se bo moral Franc Kolenc iz Trebnjega zagovarjati radi trpinčenja živali, ker je strpal na vozilo preveč živine. Ker so nastale govorice da je pisec te notice naš dopisnik iz Trebnjega izjavljamo, da je bila vest prejeta na ljubljanski policiji in da pisec teh vrstic ni naš dopisnik v Trebnjem.

Premeten berač. Zandarmerija v Trebnjem je aretirala že nad tridesetkrat kaznovanega berača in nasilneža Pintarja Karola iz Škofje Loke, ki se je potepal v okolici Trebnjega. Po okoliških vaseh je nabiral mlilodare za pogorelce, vmes je pa tudi beračil. V nekaterih hišah je bil prav nasilen in je grozil ter razbil, če je bil prejeti dar premalen. Izsiljeval je denar pod raznimi pretekami in grožnjami. Tako je vzbujal tudi strah v vasi Križ, kjer je nekaterim grozil in beračil za pogorelce. Seboj je nosil 8 metersko vrv, s katero se je lahko povzpela na okna in se spuščal v oboe. Možak je bil pri aretaciji še zelo drzen in se bo sedaj moral zagovarjati pred sodiščem za svoje pustolovščine.

Ženitev na našem odru. V nedeljo zvečer je gostovala družina mokronškega Sokola v Trebnjem in nam je predstavila uspešno veseligrad »Ženitev«. Vsi igralci so prav dobro odgrali svoje vloge.

Seja mirenškega okrožja. V nedeljo se je vršila na Rakovniku seja mirenškega sokolskega okrožja, ki je razpravljala o okrožnem zletu, ki bo v nedeljo na Rakovniku. Sejo je vodil načelnik okrožja br. Tomšič in je poročal, da se okrožni zlet vrši in da je pričakovati velike udeležbe. Ta velika prireditev bo manifestacija našega dolenjskega sokolstva za to vsem na bratsko svidenje v St. Rupertu v nedeljo 14. junija.

Kamnik

Kolesarski sport v Kamniku. Pripravljalni odbor kamniškega kolesarskega kluba je organiziral za nedeljo, 14. t. m. ob 4. uri popoldne na glavnem trgu interesantno »polzevo dirzo«, katere se lahko udeležijo tudi nečlani. Na programu je nadalje tudi dirka za zaprekami itd. Prijave sprejema do nedelje popoldne klubov tajnik. Za prve tri zmagovalce so določene lepe nagrade.

Službene objave

Razglasi krajevske banske uprave

II. No. 14.260/2.

1622

Razpust društva.

Društvo za zgradbo in vzdrževanje ubožnice in hiralnice v Muretcu je razpuščen, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravnost obstoja.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 5. junija 1931.

*

V. No. 424/36.

1635-3-1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem in izvršitev gradnje uradnega in skladišnega poslopija ter 4 enakih uradnih dvodružinskih stanovanjskih hiš carinarne na Rakeku na novo.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 1. julija 1931 ob 11. uri dop.

v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu pravnih stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 27.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša 2.706.318/41 dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani dne 6. junija 1931.

*

V. No. 182/83.

1608 3-2

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem in izvršitev gradnje stanovanjskih poslopij za zdravnike, strežnike in usmiljenke ter gradnje infekcijske barake in vratarjeve hiše hiralnice za umobolne v Novem Celju pri Zalcu.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 26. junija 1931. ob enajstih

v sobi št. 17. tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu pravnih stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 27.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša: Din 1.774.140/44, oziroma za posamezne vrste del, in sicer za:

1. težakša in zidarska dela ter izvršitev čistilne naprave in greznice	Din 1.086.940/27
2. tesarska dela	96.968/34
3. krovna dela	56.303/20
4. kleparska dela	71.517/65
5. mizarska dela	176.013/10
6. ključavničarska dela	13.972/40
7. steklarska dela	27.073/50
8. slikarska dela	19.045/78
9. plekarska dela	42.071/30
10. pečarska dela	61.790/—
11. vodovodnoinštalacijska dela	81.203/10
12. elektroinštalacijska dela	41.241/70

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljev. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 3. junija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E IX 3008/30—18.

1628

Dražbeni oklic.

Dne 8. julija 1931 dopoldne ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Somat, vl. št. 80.

Cenilna vrednost: 16.178/40 Din; vrednost pritikline: 15— Din; najmanjši ponudek: 8096/70 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 11. maja 1931.

E 252/31—8.

1617

Dražbeni oklic.

Dne 10. julija 1931 ob polenajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Sv. Jernej, vl. št. 31.

Cenilna vrednost: 45.818 Din 05 p; vrednost pritikline: 305— Din; najmanjši ponudek: 30.545 Din 50 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Marenbergu, dne 28. maja 1931.

Konkurzni razglasi

S 7/31—3.

1627

Ustavitev poravnalnega postopanja in konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Vodlak Lizike, trgovke na Polzeli, po pravomočni ustavitvi poravnalnega postopanja. Konkurni sodnik: Tiller Franc, sodnik okrožnega sodišča v Celju. Upravnik mase dr. Ogrizek Anton, odvetnik v Celju.

Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 2, dne 27. junija 1931 ob osmih.

Oglasitveni rok do 20. julija 1931. Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 3. avgusta 1931 ob osmih.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I., dne 3. junija 1931.

*

S 1/30—62.

1630

Odprava konkurza.

Prezadolženec Sršen Josip, bivši stavbenik v Ljubljani VII, Vodnikova cesta 13.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opr. št. S 1/30—2 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker je bila razdeljena vsa masa, po § 139 a. k. r.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 5. junija 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Pov. No. 22/4.

1624

Razpis gradbenih del.

Sresko načelstvo v Litiji razpisuje pri uradnem poslopiju v Litiji težakša, zidarska (obnova fasade, zgradba drvarnice), tesarska, kleparska dela, dobavo in polaganje parketov in preureditev odpadnih straniščnih cevi.

Načrte, pogoje in opis del prejmejo interesi proti odškodnini pri sreskem načelstvu v Litiji.

Ponudbe je staviti do 20. junija 1931.

Sresko načelstvo v Litiji, dne 9. junija 1931.

*

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje dne 31. maja 1931.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	212.504.762/68
Posojila	1.436.755.044/98
Račun za odkup kronskih novčanov	897.793.073/06
Račun začasne zamene	126.224.700/33
Dolg države	2.996.842.941/92
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanov	2.138.377.163/—
Saldo raznih računov	422.124.647/76
	8.230.622.333/73

Pasiva.

Glavnica Din 50.000.000 v kovancem zlatu: od te vplačano	30.000.000/—
Rezervni fond	13.522.092/90
Novčanice v obtoku	4.790.808.715/—
Državni račun začasne zamene	126.224.700/33
Terjatve države po raznih računih	46.019.263/86
Razne obveznosti	1.002.614.528/64
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163/—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83.055.870/—
	8.230.622.333/73

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovancem srebra za 1 dinar itd.

Obrestna mera pri eskontu menic 5 1/2 % na leto.

Obrestna mera za posejila na zastavo 7 % na leto.

Štev. 5566/II.

1634

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje za na dan 15. junija 1931 ob enajstih nabavo:

ca 15.000 kg okroglega železa za betoniranje.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 8. junija 1931.

*

Štev. R. U. 129/24—28.

1620

Razglas o razgrnitvi načrta

o nadrobni razdelbi in uredbi skupnega zemljišča posestnikov iz Kroke.

Načrt o nadrobni delitvi in uredbi v katastrski občini Bočna ležečih, v zemljišknjizni vlogi št. 112 iste kat. občine vpisanih parcel bo na podstavi § 95. zakona z dne 26. maja 1909 dež. zak. št. 44 od dne 20. junija 1931 do vstetega dne 3. julija 1931. v občinskem uradu Bočna razgrnjen na vpogled vsem udeležencem.

Obmejitev načrta s kolci na mestu samem se je že izvršila.

To se daje splošno na znanje s pozivom, da morejo neposredno, kakor tudi posredno udeležene stranke svoje ugovore zoper ta načrt v 30 dneh od prvega dneva razgrnitve dalje, t. j. od dne 20. junija 1931 do dne 19. julija 1931 pri podpisnem komisariju za agrarne operacije v Ljubljani vložiti pismeno ali dati ustno na zapisnik.

V Ljubljani, dne 5. junija 1931.

Komisar za agrarne operacije: II.

v z. Pokorn, I. r.

*

Št. 155/1931.—1.

1607 3-2

Razpis.

Uprava javne ženske bolnice v Novem mestu razpisuje s tem v smislu pooblastila kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 27. maja 1931, VI. No. 12.037/1, in na podstavi predmetnih določil zakona o državnem računovodstvu (gl. 86.—89., oddelek »B« pogodbe in nabave) prvo pismeno licitacijo na dan

10. julija 1931. ob enajstih

za dobavo mleka, mesa, mesnih izdelkov, kruha, moke, mlevskih izdelkov, specerijskega in kolonijalnega blaga ter drugih snazilnih in hišnih potrebščin za tekočo proračunsko dobo.

Ponudbe, kolkovane s 100 Din, je izročiti v zapečateni kuverti najkasneje do 11. ure licitacijski komisiji, ki bo poslovala v prostorih ženske bolnice v Novem mestu. Ponudbi se mora priložiti: potrdilo o plačanih davkih za tekočo četrtletje in potrdilo o licitacijski sposobnosti.

Kavcija v iznosu 5 % ponujene vsote se mora položiti pri blagajni bolnice najkasneje do 10. ure na dan licitacije.

Ponuditi se morajo fiksne cene za vso poslovno dobo, vendar pa ima uprava bolnice kakor tudi dobavitelj pravico odpovedi, in sicer pri kruhu in mesu vsak mesec, če se glede eventualnega poviška ali znižanja cen pogodbenika ne moreta sporazumeti. Odpoved se mora prijaviti celih 10 dni prej.

Natančnejši pogoji in pojasnila se dobe med uradnimi urami pri upravi bolnice.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da so mu pogoji znani in da nanje pristaja.

Uprava bolnice odn. nadzorna oblast sme oddati dobavo ne glede na ponujene cene.

Uprava javne ženske bolnice v Novem mestu, dne 6. junija 1931.

*

Štev. 773.

1611—3-2

Razglas

o prvi pismeni ofertalni licitaciji za oddajo vodovodnih del v Muti pri Dravogradu.

Občinski urad Muta pri Dravogradu razpisuje po nalogu kraljevske banske uprave V-No 4792/1 od 9. januarja 1931 in na podstavi čl. 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu od 6. marca 1910 ter njegovih sprememb odnosno spopolnitev za prevzem in izvršitev vodovodnih del v Muti pri Dravogradu prvo javno pismeno ofertalno licitacijo

na dan 27. junija 1931 ob enajstih

v prostorih občinskega urada Muta pri Dravogradu.

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago med uradnimi urami v prostorih občinskega urada v Muti pri Dravogradu, oziroma je dobiti vse ofertne pripomočke proti plačilu Din 200— pri tem uradu.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v procentih na uradni odmerjeni predračun v iznosu Din 323.000/—.

Zapečateni ponudbe opremljene s kolkom Din 100— priloge s kolkom za 2— dinarja morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenec na dan licitacije z označbo »Ponudba za vodovod Muta pri Dravogradu od ponudnika N. N.« neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne, na poznejše, nepravilno opremljene ali brzojavne ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in tehnične pogoje ter mora položiti kavcijo, domačini 33.000/— Din tuji državljani 66.000/— na blagajni občinskega urada v Muti, bodisi v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih oziroma garantnih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86 zak. o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24 pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B« pogodbe in nabave.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, odobrenje ministrstva za zgradbo, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, in potrdilo pristojne zbornice za TOI sposobnosti je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti odprte predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenec morajo poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji. Državna uprava si pridržuje pravico oddati razpisano delo, ne oziraje se na višino ponudne svote.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 (trideset) dni po licitaciji.

Trška občina Muta pri Dravogradu, dne 8. junija 1931.

*

1615 3-1

Razglas o licitaciji.

Zupanstvo mesta Brežice razpisuje za oddajo del pri zgradbi uradnega poslopija za sresko načelstvo v Brežicah javno pismeno ponudbeno licitacijo, ki se bo vršila na dan

30. junija 1931. ob enajstih

v mestni posvetovalnici v Brežicah. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu pravnih stroškov Din 120— dobe med uradnimi urami v občinski pisarni v Brežicah.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša:

1. zidarska dela	Din 467.134/91
2. tesarska dela	107.321/99
3. ključavničarska dela	43.835/72
4. krovna dela	18.017/84
5. kleparska dela	22.696/15
6. mizarska dela	90.260/—
7. steklarska dela	12.016/85
8. plekarska dela	27.437/80
9. slikarska dela	19.429/12
10. pečarska dela	27.620/—
11. vodovodno inštalacijska dela	25.946/10
12. parketna dela	11.508/50
13. tapetniška dela (plat. zastori)	9.030/—
14. elektrotehnična dela	21.253/35

Skupaj . . . Din 903.506/33

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in razglasa, ki je nabit na uradni deski obč. urada v Brežicah.

Zupanstvo mesta Brežice, dne 6. junija 1931.

Razne objave

1638

Razid društva.

Godbeno društvo »Mura« v Gornji Radgoni je sklenilo na svojem rednem letnem obnem zboru, ki se je vršil dne 3. maja 1931, prostovoljni razid društva ter je pristopilo kot odsek k Prostovoljnemu gasilnemu društvu v Gornji Radgoni.

Godbeno društvo »Mura« v Gornji Radgoni, dne 4. junija 1931.

Kolarič Ivan, s. r., Zemljak Miroslav, s. r., bivši predsednik. bivši tajnik.

*

1609—3-2

Objava.

Podpisani sem izgubil učno pismo gremija trgovcev za srez Kranj, s katerim se potrjuje, da sem se učil pri tvrdki Sirc Luđevit v Kranju, trgovina z mešanim blagom, od 1. januarja 1926 do 1. januarja 1928, in je proglašam za neveljavno.

Jenko Matija, s. r., v Zgornji Beli št. 21, pošta Predvor, srez Kranj.

*

1618

Objava.

Izgubil sem odpustnico VII. razreda II. mestne deške osnovne šole v Ljubljani (na Grabnu) št. 12 iz leta 1908/1909 na imena: Kosec Filip, rodom iz Ljubljane. Proglašam jo za neveljavno.

Kosec Filip, s. r.

*

1590

Objava.

Izgubila sem legitimacijo filozofske fakultete univerze v Ljubljani na ime: Macák Marija-Ana, rodom z Dunaja. Proglašam jo za neveljavno.

Macák Marija-Ana, s. r.

E. M. Remarque:

111

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izviru, prepovedan.)

Ko sem bil že daleč proč, je začel vreščati za menoj. »Na sodnijo pojdem! Stalo te bo najmanj sto mark.« Obrnil sem se in šel nazaj. Izginil je.

Pozno ponoči je začel nekdo bobnati na moja vrata. Ves zmeden sem skočil pokonci. »Kdo je?«

»Jaz, Karol! Odpri!«

Hitro sem odprl.

Karol je tresčil noter. »Ludvik —«

Zagrabil sem ga. »Kaj je z Ludvikom?«

»Mrtev —«

Soba se je zasukala. Padel sem nazaj na posteljo. »Po zdravniku!«

Karol je prevrnil stol, da se je razletel. »Mrtev, Ernest — žile si je prerezal —«

Ne vem, kako sem spravl obлеко nase. Ne vem, kako sem prišel tja. Naenkrat sem se znašel v sobi. Rezka svetloba, neznosno lesketanje in bleščanje kremenjakov in peščencev, in spredaj na stolu neka neskončno utrujena, ozka, zgibana postava, neki strašno blede, šiljast obraz z napol zaprtimi, ugaslimi očmi —

Nisem se zavedal, kaj se je dogajalo. Gospodinja je bila tam, Karol je bil tam, hrušč, nekdo mi je nekaj govoril, razumel sem, da naj ostanem tam, da bodo nekoga poklicali; prikimaval sem in se sesedel na zofo; vrata so škripala, nisem se mogel premakniti, nisem mogel govoriti, naenkrat sem bil z Ludvikom sam —

Potem me je neka roka porinila proč. Zopet so bili ljudje tam in so prijemali Ludvika. Porinil sem prvega proč, nihče se ga ne sme dotakniti, toda takrat ni bil njegov obraz več jasen in mrzel pred menoj, temveč izpremenjen, strog, tuj — nisem ga več spoznal, opotekel sem se nazaj, ven.

Karol je bil zadnji, ki je bil pri njem. Ludvik je bil molčeč, toda skoraj vesel. Ko je Karol odšel, je uredil Ludvik svoje stvari in nekaj časa pisal. Potem je pomaknil stol k oknu in na mizo poleg njega postavil kotlico z gorko vodo. Zaklenil je vrata, se vsedel na stol in si v vodi prerezal žile na roki. Bolečina ni bila velika. Videl je teči kri, sliko, na katero je večkrat mislil: kako človek pusti, da teče iz telesa tista osovražena, zastrupljena kri.

Vse v sobi je videl zelo jasno. Videl je vsako knjigo, vsak žebelj, vsak refleks iz zbirke kamnov, vso pisanost, vse barve; občutil je: moja soba. Ta občutek se je preril do njega, se skrčil v njegovo dihanje in vrátil vanj. Potem se je vse zopet oddaljilo. Nerazložno. Njegova mladost se mu je začela prika-

zovati v slikah. Eichendorff, gozdovi, domotožje. Pomirjen, brez bolečine. Za gozdovi so se dvigale žične ovire, beli oblaki šrapnelov, treski težkih granat. Toda nič več ga niso strašile. Zamolkli udari so bili, zvonjenju podobni. Zvonjenje je postajalo močnejše, slike gozdov so pa ostale. Tako močno je donelo zvonjenje v njegovi glavi, da se mu je zdelo, da se mu bo razletela. Pri tem je legal mrak na vse. Zvonjenje je ponehaval, skozi okno se je priplazil večer in oblaki so priplavali pod njegove noge. Enkrat v svojem življenju si je želel videti ptičje plamenice, zdaj je pa vedel: to so bili plamenici s širokimi, rožastosivimi krili; mnogo jih je bilo, cela zagozda — ali niso nekoč letele divje race v zagozdi proti zelo rdečemu mesecu, ko mak rdečemu, v Flandriji? — Pokrajina se je bolj in bolj razširjala, gozdovi so se pogrezali, srebrno so se bleščale reke in otoki, rožastosiva krila so se dvigala višje in višje in vedno jasneje je postajalo obzorje, — morje — — Toda naenkrat se je uprl visoko v grlu črn krik, zadnja misel je pljusnila iz možganov v pojemajočo zavest: bojazn, rešitev, obvezati — poizkusil se je dvigniti, potegniti roko iz posode, — telo je zdrgetalo, toda bilo je že preslabo. Vrtelo in vrtelo se je, potem je izginilo. Ogromni ptič s temnimi kreljutmi je tiho priplaval in se spuščal s počasnimi udarci perot nad njega. Brezslušno ga je zagrnili s temnimi krili.

Znanost in kuhinja

Pariški učenjak dr. Tomiane piše:

»Znameniti kuharji trdijo, da se je treba učiti kuhati več let. To pa velja samo za tistega, ki hoče postati kuharski umetnik; jaz pa naučim Parižane kuhati v 6—10 lekcijah, kajti znanstveno kuhanje je mnogo bolj preprosto kakor je bila kuharska umetnost nekdanj. Kuhanje je namreč zelo tesno spojeno z znanostjo; vročina spada v fiziko, sestava jedil pa v kemijo. Fizika in kemija pa je znanost.

Jaz se pečam že 35 let z laboratorijskimi poskusi o prebavi in sem spoznal, da se je znanost doslej mnogo premalo pečala s kuhinjo. Znanost napravi vsako stvar preprosto. Našo hrano deli kemija v 4 skupine: beljakovina, škrob in sladkor, masti in rudninske soli. V novjšem času se je tem skupinam pridružila še skupina vitaminov.

Vsak pozna beljakovino, t. j. beljak in rumenjak v jajcu. Beljakovina je glavna sestavina mesa in kot hrana je beljakovina važna zato, ker obstoji tudi naše telo v glavnem iz beljakovine. Kakšne lastnosti pa ima beljakovina? Če položimo jajce v krop, se strdi ali »koagulira« najprej beljak, potem pa še rumenjak; vse to se zgodi pod vplivom vročine.

Kuhati meso se torej pravi, pustiti meso »koagulirati«.

Važen del naše hrane je moka. Iz moke mesimo kruh. Moko dobimo iz mlina v obliki drobnega prahu. Če pa moki dodamo vode in oboje kuhamo, se pretvori v moki se nahajajoča beljakovina. Če vzamemo pest moke in jo zamešamo v mrzlo vodo, oboje pa imamo na ogenj in mešamo, se moka »zgosti« in tako dobimo škrob. Kolikor več moke in manj vode vzamemo, toliko bolj gost ali redek je škrob. To opazovanje nam dobro služi, če hočemo napraviti kak jed bolj gost ali pa bolj redek.

Sladkor dobivamo iz rastlin. Če denemo nekaj sladkorja v vodo in oboje pristavimo, dobimo gost sirup. Sirup pa zarumeni, če ga še naprej kuhamo, in dobi poseben vonj: sladkor se je izpremenil v karamel. Moka se torej izpreminja pod vplivom vode in toplote v škrob, sladkor pa v karamel.

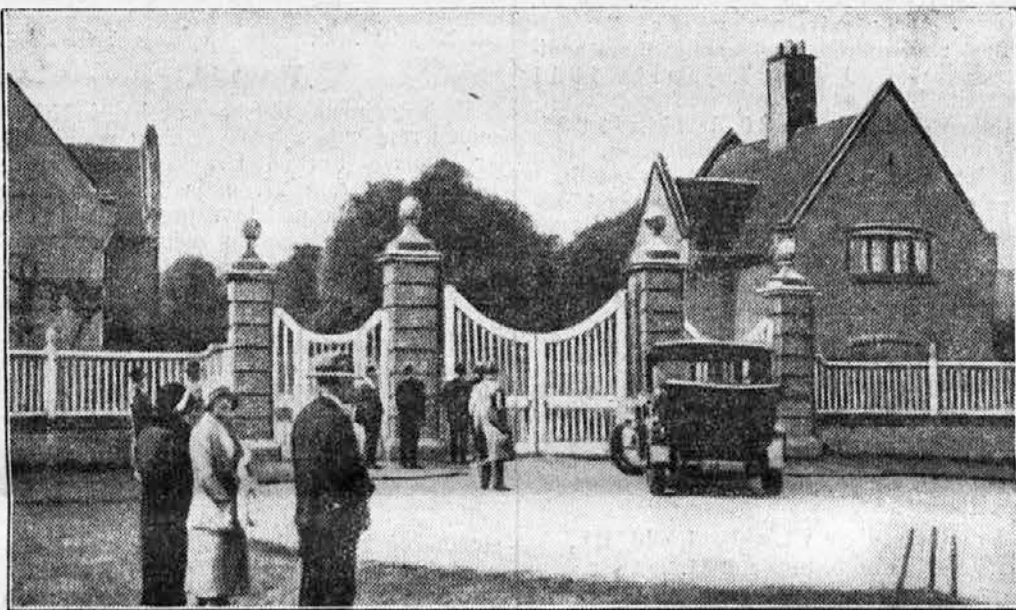
Mast igra v naši hrani veliko vlogo, ker je izvor telesne toplote. Prebivalci severnih krajev pijejo ribje olje kakor mi vino. Mast je bistvena sestavina vseh naših jedi. Na masti pečemo meso in na masti pečemo krompir. Pri neki določeni toplotni stopinji pa se začne mast razkrajati in če mast razbelimo preko te stopinje, se pokvari in postane neprebavljiva.

Vsako živilo ima v sebi tudi rudninske soli. Če jed sežgemo, ostane kupček pepela — to so rudninske soli. Za človeka ne zadostuje tista množina soli, ki se nahaja že po naravi v raz-

nih jedilih, ampak človek mora sol svoji jedi še dodajati.

Poskusimo sedaj razložiti praktično, kaj pomeni znanost za kuhinjo. Kakšen mora biti dober »beefsteak«? To je košček pečenega mesa, ki pa ni izgubilo pri peki nič soka. Kako naredimo to? To dosežemo, če damo mesu prevleko, da sok ne more uhajati. To prevleko pa

dobi meso, ki obstoji doberšen del iz beljakovine, s tem, da pustimo to beljakovino na površini »koagulirati« (strditi se). Beljakovina v zgornji plasti mesa pa se strdi, če položimo meso na hud ogenj. Strjena plast beljakovine okoli mesa brani soku izteči se. Sredine mesa pa ne smemo preveč pečati in zato je »beefsteak« gotov, čim je dovolj opečena zunanja plast mesa.

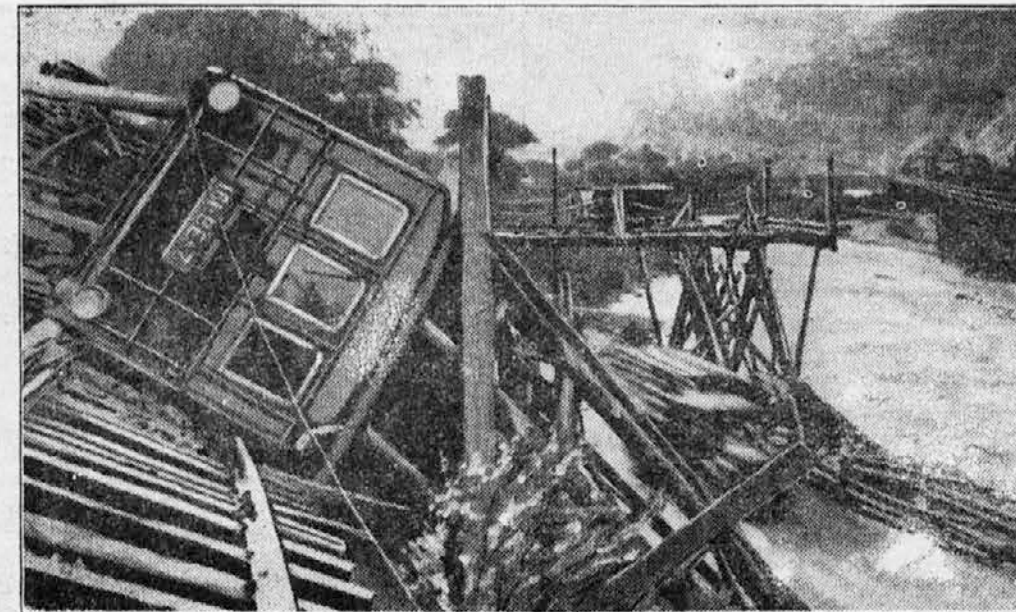

Vhod v gradič Chequers

Pred vhodom v gradič čakajo častniki, poročevalci in fotografi

Pogorišče »Steklene palače« v Monakovem

Podrt zid je povzročil železniško nesrečo

Blizu francoskega mesteca Modane se je podrl 25 metrov visok zid na železniški tir v trenutku, ko se je mestu nesreče bližal vlak. Vlak je skočil s tira; človeških žrtev pa ni bilo.

Ali bo res 40 dni deževalo?

Staro kmečko pravilo pravi, da je vreme na dan sv. Medarda (8. junija) odločilno tudi za vreme nadaljnjih 40 dni. Prav tako vlogo kakor 8. junij pa igra v kmečkem življenju tudi 10. julij, ki velja tudi za kritičen dan prve vrste.

Resni znanstveniki so že zdavnaj priznali, da tiči v raznih ljudskih izrekih prav pogostokrat tudi precej resnice, kajti taki izreki so plod 100- in 1000letnega opazovanja narave. Tako sta se tudi češka vremenoslovca dr. Hanzlik in dr. Gregor odločila preiskati, kaj je na ljudski veri o 40dnevem dežju, če dežuje na dan sv. Medarda.

Oba vremenoslovca priznavata, da ta vera ni prazna, ampak da je nekaj na njej. To sicer, da bi moralo neprestano deževati 40 dni in baš po 8. juniju ali po 10. juliju, ne drži, približno pa je le res tako, in že to je dovolj. Vremenska statistika je namreč dokazala, da sta omenjeni časovni periodi (začetek junija in začetek julija) res kritični vremenski periodi prve vrste in da se tudi vsako leto precej redno pojavljata. Toplotna krivulja zadnjih 10 let namreč kaže vsako leto ob omenjenem času občuten padec navzdol. Kot vzrok tega toplotnega padca pa navajajo vremenoslovci »evropski monsum«. To je veter, ki prihaja iz severozapadnega atlantskega oceana nad Evropo in Evropo močno ohlaja.

Kako pa nastaja »evropski monsum«?

Mi vemo, da se morje vedno bolj počasno segreva kakor zemeljska celina. Posledica tega je, da se pomikajo hladne zračne plasti zraka iznad oceana na kopno. Prve učinke tega hladnega zračnega vala občutimo mi že meseca maja (»ledení možjce«), potem pa začetkom junija (sv. Medard) in začetkom julija (10. julija).

Igrače za milijonarje

Današnji časi so težki pravijo ljudje. Kljub vsem gospodarskim težavam pa vidimo vendar v trgovinah z igračami igrače, ki jih otroci poželjno občudujejo, kupiti jih more pa le tisti, ki ima precej denarja. Neki angleški list pa je ugotovil, da takih dragih igrač ne kupujejo stariši za svoje otroke, ampak da si jih kupujejo »stari otroci« sami za sebe.

V Londonu živi n. pr. star gospod, ki ga v vseh trgovinah z igračami visoko cenijo. Ta mož kupuje največje ladje, vsake vrste, nikakor pa ga ne moti cena; kupuje pa tudi druge igrače, ki so pravzaprav primerne res samo za otroke. Neki nameščenec tiste trgovine pa je pri neki priliki vprašal slugo dotičnega gospoda, kdo da so tisti srečni otroci, za katere kupuje njegov premožni gospod tako lepe stvari; gospod mora pač imeti precej ljubih vnukov, katerim hoče mož napraviti kakšno veselje. Sluga pa je odgovoril, da kupuje stari gospod igrače za sebe; doma ima veliko sobo, polno najrazličnejših igrač in če gre njegova žena na sprehod, se on zapre v tisto sobo in se igra sam.

»Vi imate pa res lep nov klobuk!«

»Ne, ne — saj ni nov. Kupil sem ga za časa inflacije, potem sem ga dal dvakrat predelati, včeraj sem ga pa v kavarni zamenjal...«

Nemška državna ministra Schätzel in Guérard in pruski minister za pravosodje Schmidt so se udeležili procesije na dan sv. Rešnjega telesa v Berlinu.